

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים ויע"א בפרשת השבוע

להשתמש בנשק האויב בכדי לנצחו

פי תצא למלחמה על אייבך ונתנו ד' אליך בידך ושבית שבו (א. כ.) איתא מהבש"ט הק' בשעה שאתה לוחם את מלחמתך התמידית נגד אייבך התמידית-היצר הרע, 'ושבית שבו' למוד תלמוד ממנו לקח, כיצד לנהל את המלחמה, ובאותה מידה של זריזות ועקשנות שהוא משתמש בה כדי לשבותך ולפתותך תשתמש אתה כדי לשבות אותו ולנצחו. וכן איתא בדומה מהרה"ק מבארדיטשוב זי"ע שמפרש הפסוק (תהלים קט. ה) 'מאויבי זה תחכמי מצוותיך כי לעולם היא לי', והיינו, 'מאויבי זה היצר הרע לומד אני חכמה כיצד לשמור תורה ומצוות בראויות באיזו מידה של זריזות והתלהבות הולך אדם לעשות עבירה שאינה אלא הנאה רגעית חולפת לומד אני קל וחומה בכמה זריזות והתלהבות צריך אדם לרוץ למצוה אשר 'לעולם היא לי' שאני אוכל פירותיה בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא.

משמים יסייעוך אבל את האתערותא דלתתא עליך מוטל לעשות

פי תצא למלחמה על אייבך ונתנו ד' אליך בידך ושבית שבו (א. כ.) הן אמת דכתיב 'צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ד' לא יעזבונו ביד' (תהלים לו. לב) וכמו כן אמרו חז"ל אלמלא הקב"ה עזרו לו היה יכול לו (קידושין ז) אך בכל זאת צריך האדם להאמץ מצדו את האתערות"ת כבשית השי"ת 'פתחו לי פתח כחוודי של מחט' וכו', ועי"ז יעורר עליו מלמעלה שיבואו לעזרו ולשומרו מרשת היצר לכל ילכד בתוכה, וזהו כי תצא תקדים לכה"פ לצאת למלחמה על אייבך, היינו מלחמת היצר האויב האמיתי של האדם, 'לא דברה תורה אלא כנגד היצר הרע או נתנו ד' אליך בידך ושבית שבו, דע"י אתעדל"ת הוא גורם אתעדל"ע.

(רבינו הק' אדמו"ר מסאדיגורא זי"ע)

היושב באהל של תורה אינו ירא משום מלחמה

פי תצא למלחמה על אייבך (א. כ.) לכאורה הוה ליה למימר 'כי תלך' והנראה דהתורה מומתת דמיד כשיצא האדם מאהל- אוהל תורה, מיד מעותד הוא למלחמה עם אויביו הם המקטרגים והמגנדים, כי כל זמן שיושב באהל תורה בד' אמות של הלכה יקובע מקום ולתורתו אויביו נופלים תחתיו.

(אגרא דכלה)

על ידי לימוד התורה בהתחדשות ובחיות יוכל לנצח במלחמת היצר

פי תצא למלחמה על אייבך ונתנו ד' אליך (א. כ.) כתב ברש"י הק' במלחמת הרשות. שתעז כי כאשר תצא ללחום עם היצר אז כמ"ש חז"ל (קידושין ז) אלמלא הקב"ה עזרו לא יוכל לו, וזה 'ונתנו ה' א' שתזכה לעזר העליון, בבחינת 'בידך' בבחינת 'תלמודו בידך', שיזיה הכל תורה, וגם לא תוכל לעשות נגד התורה כמו שדורשים עה"פ 'ויקח המאכלת' היינו שהיה צריך לעשות פעולה מיוחדת בגופו ולא יכול מעצמו לעשות כנגד התורה, ובאיה אופן תזכה לזה, ע"י 'ושבית שבו' ללמוד מהיצר כמו שהיצר רוצה בכל יום לחדש: היום אומר לו עשה כך וכו', כך אתה כנגד תעשה הכל בהתחדשות ובחיות דקדושה אכ"ר ונזכה לזה ולגאולה שלימה במהרה אכ"ר.

(חלקת יהושע - ביאלה)

מעלת האיתערותא דלתתא

הרה"ק רבי אפרים מסדליקוב זי"ע כתב שיש כאן רמז בפסוק 'כי תצא למלחמה על אייבך' היינו תיכף כשיהיה 'אתערותא דלתתא' ותצא למלחמה נגד היצר הרע, אז בודאי 'ונתנו ה' א' בידך' כמאמרם ז"ל 'פתחו לי כחוודה של מחט ואני אפתח לכם ארובות ארובות'.

(דגל מחנה אפרים)

מטרת הירידה לעולם היא המלחמה עם היצר

פי תצא למלחמה על אייבך ונתנו ד' אליך (א. כ.) איתא ב'תפארת שלמה' כתב יסוד גדול והתחזקות לכל אחד היוצא למלחמת מצוה זו מלחמת היצר ומקשה דלמה זה שאנו רואים אנשים עובדי ה' אנשי מעשה היוצאים למלחמת היצר וגם מנצחים היצר, אבל לאחר כמה ימים רואים שיצרום הולך ומתגבר שוב עליהם, והמלחמה הראשונה שעשו מקודם כלא היתה כלל, והמה צריכים לערוך מלחמה חדשה, וכך הוא כגלגל החור יום אחר יום שנה אחר שנה, וא"כ ישאל האדם אחר שיעשה חשבון הנפש א"כ מה יהא הסוף, הרי בין כך לא נצאח המלחמה, כי הרי ניצחתי המלחמה ביום א' וביום ב' הוא בא עוד פעם חוזר לילה, וא"כ יוכל האדם לפרול ליאוש ח"ו כי בין כך לא נגיע לנצח לגמרי א"כ למה נערוך איתו מלחמה בכלל? וכתב שם דעל זה בא לנו התורה הק' כאן ומתרץ לנו קושיא הג"ל, והוא כי עיקר עבודתך שבאת בשבילו לעולם הזה הוא 'כי תצא למלחמה' ח"ל היינו שעיקר יציאתך לזה העולם הוא רק למען היות לך מלחמה כל ימי חייך, ולכן נוצרת! והוסיף דאדרבה זהו עיקר חיות האדם בעוה"ז ללחום דכשאיך לאדם מלחמה דהיינו שכבר נצחו לגמרי ליצרו, שוב אין לו צורך לחיות בעולם הזה הגשמי, ומסביר דזה היה הענין שהיה אצל יעקב אבינו ע"ה שהדמה אומר 'ביקש יעקב לישב בשלוה' והיינו שכבר תיקן הכל ושוב לא היה צריך למלחמה היצר, וא"כ היה צריך להסתלק מעולם הזה, אבל על ידי שקפץ עליו רוגזו של יוסף והיה צריך לערוך עוד מלחמת היצר מחדש כיון שהופרע מעבודתו בקודש לכן היה צריך להתעכב עוד בעולם הזה.

ה' ילחם לכם

כתב האלשיך הק' ח"ל: שלא תצטרך להלחם ולהסתכן במלחמה אלא ידיך 'כי תצא' בלבד, כי היציאה לבדה תעשה אתה, וה' יתברך יתש כחם וכאסורים בויקים וכשבוים יתנם בידך.

השמייע אמרות קודש רק למי שנלחם כל העת ביצה"ר

וראת בשביה אשת יפת תאר וחשקת בה ולקחת לך לאשה (א. כ.) חכמינו ז"ל אמרו ומובא ברש"י ז"ל 'לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע' (קידושין כא) כתב הגה"ח ר' חיים דוב שטרן שליט"א רב דסקולען בארה"ק: שמעתי מהגה"צ רבי שמואל טוביאס זצ"ל אבד"ק פיאטרא-ניאמיץ שקיבל מרבותיו לבית באהוש, שהרה"ק רבי יצחק אדמו"ר זצ"ל מבאהוש זי"ע היה רגיל לנסוע לדודו הק' רבינו אדמו"ר מסאדיגורא זי"ע בתור חסיד פעם או פעמים בשנה. בדרך כלל יצא לו להיות בסאדיגורא בתחילת חודש אלול שאז נסע ללייפציג להשתטח על ציון אביו הרה"ק רבינו שלום יוסף זי"ע, אשר מנו"כ בלייפציג, שם נסתלק בי"א אלול תרי"א, והיה שובת שבת אתה בסאדיגורא, בדרכו ללייפציג או בבואו משם. פ"א כשהיה בסאדיגורא על ש"ק פ"ר כי תצא, והנה בליל ש"ק אחר קידוש התחיל רבינו אדמו"ר

מסאדיגורא להשמיע אמרי קדשו והיה כמדבר אל בן אחיו לבה, ואילו כל המסתופפים לא שמעו מאומה, ולכן דחקו עצמם החסידים כדי לנסות לשמוע מה רבינו אדמו"ר מסאדיגורא ואז נשמע קולו באמרו: 'מפני מה דחקים, מפני מה דחקים! הלא לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע, והיינו שאת דיבורי תורה שאני משמיע עתה אינם נאמרים כנגד היצר שהוא כנגד היצר הרע, לוחם כנגד תחבולותיו ואינו שומע לפיתוייו! ובירא הגאווה"צ הרב טוביאס זצ"ל ששמע מזקני החסידים שנוכחו מעמדו שרבינו אדמו"ר מסאדיגורא המשיך לומר תורה ואף אחד מהעומדים שם לא שמעו ואף מלה אחת וזאת איזה קול רעש של זמזום ולא יותר מה.

מסאדיגורא להשמיע אמרי קדשו והיה כמדבר אל בן אחיו לבה, ואילו כל המסתופפים לא שמעו מאומה, ולכן דחקו עצמם החסידים כדי לנסות לשמוע מה רבינו אדמו"ר מסאדיגורא ואז נשמע קולו באמרו: 'מפני מה דחקים, מפני מה דחקים! הלא לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע, והיינו שאת דיבורי תורה שאני משמיע עתה אינם נאמרים כנגד היצר שהוא כנגד היצר הרע, לוחם כנגד תחבולותיו ואינו שומע לפיתוייו! ובירא הגאווה"צ הרב טוביאס זצ"ל ששמע מזקני החסידים שנוכחו מעמדו שרבינו אדמו"ר מסאדיגורא המשיך לומר תורה ואף אחד מהעומדים שם לא שמעו ואף מלה אחת וזאת איזה קול רעש של זמזום ולא יותר מה.

(נר ישראל בשם מרן הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל)

'לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע'

לקחת לך לאשה

(א. כ.) כתב ברש"י הק' 'לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע', הנה דרכו של יצר הרע היא להסית את האדם נגד כל דבר אשר למצוה יחשב, תמיד מסית הוא לעשות בדיוק ההיפך ממה שאמרה תורה. יוצא איפוא זה שהתירה תורה לקחת יפת תואר מהווה תריס נגד היצר הרע, שכן מעתה יסית את האדם שלא לקחתה, ואילו היתה התורה אוסרת יפת תואר היה היצר הרע מסיתו לאדם לקחתה דוקא, והיינו 'לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע'.

(הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע)

כאשר מבערים את הרע אזי 'דבריו נשמעין'

ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו (א. כא.)

22 שנה
גליון מס' 502
פרשת כי תצא
ה'תשפ"ה

בית הכנסת לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפנה"צ
כולל אברכים לתורה - אחרי"צ
רחוב מורש"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
גני הילדים
כתות הילדים
מכירת לשיבת קטנה כלל חסידית
הור"ף 35, אלעד

בית הכנסת
בית שטפנשט - גבעתיים
מקבר הצדיק משטפנשט
רחוב רמב"ם 10 גבעתיים
כולל אברכים - בית כנסת "מדרשי" מוכי"ם
מרכז מתחבים לנערים

הכנסת אורחים ואש"ל ברומניה
לקבוצות ויחידים - ברומניה מראש
מחנה קבר האדמו"ר ראשון משטפנשט
רחוב אליהוה"ש 2 שטפנשט - מאקוריא - רומניה

מקוה טהרה
מופעל קמחא דכסחא
אקמחא שטפנשט
עור וסיוע למשפחות ברבות בנימי
התנאים ושבתות השנה

אור מנתניוו
שיעורי תורה ודרכי הארץ, כנס חיוני
וערבי יהדות לעם שבשטות, בהשתתפות
גדולי המשינים ומכובדי הרבנים

הספריה התורנית ומוזיאון
זכר הצדיקים משטפנשט.

מכון תורני
"תורת אמת" שטפנשט
לחוצות כתר רבותי הקדושים
לבת שטפנשט - רומני - והתנאים והתנאים

מופעל האנציקלופדיה
לחמיו המוכר

מספרי המכון נותן להשיג
במשכר ומוסדות:
אנציקלופדיה מילתית שמכילות בית דין ב"ח
אנציקלופדיה - שטפנשט
רשימת קודש - רומני
מסגרת מילתית - נוסח
עלי ובה:
ח"א עניני בריית מילה,
ח"ב עניני האקא,
ח"ג עניני שישאוי ומונה טאני,
ח"ד עניני פיון וכן ומקצות לשמירת הליל
ח"ה עניני - בדרכי הלימוד
ח"ו עניני - נגוני שטפנשט עתיקים
ח"ז עניני - אלבום עם שני דיסקים

י"ל על ידי מכון
תורת אמת שטפנשט
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
בדוא"ל: 7172759@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

גודל מעלת המתבייש בחטאיו

וְהָיָה בְּשִׁבְתְּךָ חוץ וְחִפְרָתָה בְּה' וְשִׁבְתָּ וְכִסִּיתָ אֶת צִאֲתֶךָ (כג. יד) הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוץ
זי"ע פירש את הפסוק 'והיה בשבתך חוץ', אפילו אם תצא פעם ותיכשל הלילה בחטא, אלא ש'חפרת בה', היינו, אם בוש תתבייש בעבירה זו מלשון 'חפרה הלבנה', אזי 'ושבת וכסית את צאתך' יסלח לך השם יתברך, ויכסה את עוונך, כפי שאמרו חז"ל 'כל העושה דבר עבירה ומתבייש בה מוחזין לו כל עוונותיו' (ברכות י"ב).

(בוצינא דנהורא)

המקבל דברי תוכחה ומוסר אלו הדברים יביאו אותו לידי 'תשובה'

יְתֵד תְּהִיָּה לָךְ עַל אֲזַנְךָ וְהָיָה בְּשִׁבְתְּךָ חוץ וְחִפְרָתָה בְּה' וְשִׁבְתָּ וְכִסִּיתָ אֶת צִאֲתֶךָ (כג. יד) דברי
תורה ומוסר שאתה שומע באזניך על אזנך יהיו חזורים וקבועים בלבך כיתך, כי אז אפילו והיה בשבתך חוץ כשתחזיר פעם חלילה במקצת מתחום הקדושה, 'חפרת בה' חפור תחפור בקרבך, ותעורר את דברי הקדושה ששמעת בשעתך, 'ושבת וכסית את צאתך' אזי יביאוך הדברים לידי תשובה, ולידי כיסוי ציאתך החוטאת.

(דגל מחנה אפרים)

ראוי לאדם לכוף עצמו לטוב ע"י תורה ותפילה ועבודת ה'

מוֹצֵא שְׁפָתַיךָ תִּשְׁמֹר וְעֵשִׂיתָ כְּאִשֶּׁר נִדְרָתָ (כד. כז)
אזהרה לבית דין שיעשוקו והיינו שבי"ד מצווים לעשותו היינו את מי שמסרב לשמוע בקולם יש 'לעשות אותו' היינו כופין אותו עד שיאמרו רוצה אני, ובודאי לא דוקא על הדין מוטל דבר זה אלא על האדם בעצמו צריך שיכוף את עצמו על ידי יגיעת התורה ותפילה, שהדברים אלו היוצאים מן הלב הם מכניעים הגוף, לכן מצוה בכל יום לקבל בפה עול מלכות שמים ועול מצות, וגם יש בזה הבטחה 'ועשית' שבחדי צריך כל אדם להאמין כי כל הקבלות שמקבלין על עצמנו בכל יום בודאי יעשו פירות, אם מיד אם לאחר זמן, כי גם מלמעלה כופין את האדם החפץ באמת להטות הלב אל הבורא ית' כמו שמבקשים 'וכוף את יצרנו להשתעבד לך'.

(שפת אמת)

הכתוב 'כי אהבך' הם נתינת טעם על מה שכתוב לפני זה, והיינו מה שנזכר שני דברים א, ולא אבה וגו' לשמע אל בלעם, ב, ויהפך וגו' את הקללה לברכה. והנה נתינת הטעם קאי על סיפא דקרא דייקא על 'ויהפך' ולא על רישא דקרא 'ולא אבה לשמוע אל בלעם' כי מזה שלא אבה ד' לשמוע אל בלעם, עדיין אין אנו רואים שאותנו הוא אוהב, כי לפעמים אין הקב"ה שומע לקללתו של המקלל, לא מתוך אהבה להמקלל אלא מתוך שנאה להמקלל, אבל להפוך הקללה לברכה זהו ודאי רק משום שהשי"ת אוהב אותנו.

(רבינו אדמו"ר מסאדיגורא זי"ע)

האם בלעם מילא את בקשת בלק?

וְלֹא אָבָה ד' אֱלֹקֶיךָ לִשְׁמֹעַ אֶל בְּלַעַם וְיִהְיֶה ד' אֱלֹקֶיךָ לָךְ אֶת הַקְּלָלָה לְבִרְכָּהּ כִּי אָהַבְךָ ד' אֱלֹקֶיךָ (כג. יד) וְלֹא כִאֲוָרָה תִּמּוּהָ מִזֶּה הַטַּעַם מֵבִיא הַכְּתוּב אֶת עֵינֵי הַשְּׁחִיטָה אֹהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹכֵן הִפֵּךְ אֶת הַקְּלָלָה לְבִרְכָּהּ וְהָאֵשׁ בְּטַעַם לְתִיעּוּב מוֹאָב עֹסְקִינָה עַל אִשֶּׁר שָׂכַר וְכו', אֲלֹא הָיְתָה דְּלִלְכָּה מְרוּחָתָה הִיא דְּשִׁלְחַן שַׁעֲבָר עַל דַּעַת מִשְׁלָחוֹ לֹא עָשָׂה כְּלוּם (חול"מ הל' שלוחין קפ"ב ס"ט) וְאֵם כֵּן קִשָּׁה דְּהָרִי בְּלַעַם עָבַר עַל דַּעַת מִשְׁלָחוֹ דְּבִירָךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, וְאֵם כֵּן לֹא הָיָה מַעֲשֵׂה כִלְלִי לִזֶּה אֲמַר דְּהִשְׁלִיחַ לֹא עָבַר דְּבִאמַת בְּלַעַם הַזִּמִּין בְּפִי דְּבִרֵי קְלָלָה רַק שֶׁהַשְּׁחִיטָה הִפִּיךְ אוֹתָם הַדִּיבּוּרִים עֲצָמָם לְבִרְכָּהּ, וְאֵם כֵּן הִשְׁלִיחַ לֹא עִיּוּת אֶת שְׁלִיחוֹת מִשְׁלָחוֹ וּמַעֲשֵׂיהֶם וְא"כ הוּא מַעֲשֵׂה שְׂכִירוֹת מַעֲלִיא.

(אגרא דכלה)

אהבה וריעות כתרנים ומגן נגד המקטרגים בראש השנה

כִּי תִצָּא מִחֲנֹה עַל אִיבֶיךָ וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע (כג. י) כֵּתֵב הַרְה"ק רַבִּי שְׁלֹמֹה מֵרֵאדְמַסְק זי"ע
הנראה לרמז בזה, על יום ראש השנה הבא עלינו לטובה, אשר מחנות הסט"א הם קמים על האדם ביום הדין וכו' ועיקר ההכנה על יום הנורא הזה להיות אוהב וריעות בין בני ישראל, כמו שכתוב (תהלים צו) 'אז ירננו כל עצי היער לפני ה' כי בא לשפוט את הארץ' עצי היער רמז לעמי הארץ הם אילני סרק, שגם המה בכלל ישראל יכוננו, כי לא יבצר מכל איש מבני ישראל להיות לו איזה מעלה שלא נמצא בזולתו.

(תפארת שלמה)

אחד מחסידי שטפנשט שאל לאדמו"ר הק' רבינו מנחם נחום זלה"ה על התופעה הזאת שהאדמו"ר לא אומר 'תורה' הלא 'אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם', ואף על פי כן 'בכל הארץ צא קום ובקצה תבל מליהם' ושמן הטוב הולך מסוף העולם ועד סופו? והשיב לו אדמו"ר הק' בזה"ל: מה החידוש אצלך, הלא כתיב 'ובערת הרע מקרבך' ואז 'וכל ישראל ישמעו ויראו'.

(אמונת אמת - שטפנשט)

*

עוד מסופר כי בהיות מרן הרה"ק אדה"ז משטפנשט זי"ע בעיר יאס, נאספו אליו אנשים חסידים רבים, וסיפרו כי אביו מרן הרה"ק מרח"ן זי"ע היה פעם אחד ביאס, ורעשה הארץ, ותהום כל העיר וכבוד גדול עשו לו. ושאלו אותו מדוע כמה גדולי ישראל ואדרי התורה שבאו לכאן ואין קול ורעש כ"כ כמו שהיה אצל אביכם, וכן אתם אדמו"ר [רבינו], בבואכם הנה יחלקו לכם כבוד גדול, יותר מרבינו ולומדיהם.

והשיב מה זאת לפלא בעיניכם, הלא מקרא מלא הוא, כתיב 'ובערת הרע מקרבך' ואחר כך 'וכל ישראל ישמעו ויראו'.

(אמונת אמת - שטפנשט)

לא יתכן לעבוד את ה' כאשר הוא משוקע בגשמיות

לֹא תַחֲרֹשׁ בְּשׁוּר וּבְחֹמֶר יַחְדָּו (כג. י) שור היינו
מדרגה גבוהה והיינו הבטה מלמעלה, כמו 'אשורנו ולא קרוב', ואילו חומר מרמז על החומריות שבאדם. יש בני אדם שעובדים את השם יתברך בתורה ובתפילה ואף על פי כן שטופים הם בחומריות ובתאוה, לפיכך אמרה תורה 'לא תחרוש בשור וחמור יחדיו' היינו שלא יתכן לעבוד את השם יתברך במדרגות גבוהות ובחומריות בבת אחת, אם נפשך שואפת למדרגות שומה עליך לכבוש את החומריות ולשבור את המידות.

(מאור ושמש)

היפוך הקללה לברכה היא ההוכחה שהשי"ת אוהבנו

וְלֹא אָבָה ד' אֱלֹקֶיךָ לִשְׁמֹעַ אֶל בְּלַעַם וְיִהְיֶה ד' אֱלֹקֶיךָ לָךְ אֶת הַקְּלָלָה לְבִרְכָּהּ (כג. י) הנה דברי

לימודים מפר' מחיית עמלק

מי שעיף ויגע בעבודת ה' סימן שהוא אינו ירא אלקים

וְאִתָּה עֵיף וְיָגַע וְלֹא יֵרָא אֱלֹקִים (כה. יח) בספר
'קדושת היהודי' מביא מהרה"ק היהודי הק' זי"ע לפרש הפסוק גבי מלחמת עמלק (דברים כה. יח) ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים דאדם שסרגיש שהוא עיף ויגע בעבודת השי"ת סימן שאינך ירא אלקים ועדיין אתה עומד רחוק מבחוץ ביראת ה'.

מלחמה תמידית

וכן כתב הרה"ק המגיד מקאזניץ זצ"ל ב'עבודת ישראל' (פ' זכור ד"ה זכור את) זצ"ל: "כי עיקר עמלק הוא היצר הרע צורך כל אדם, וזה מלחמה לה' בעמלק מדור דור (ז. טו) דהיינו שבכל דור ובכל שעה היא המלחמה הגדולה אשר אנחנו נלחמים תמיד כל ימי היותנו על הארץ".

מלחמה עקובה עד סוף כל הדורות

וכן כתב הרה"ק ה'בית אהרן' זצ"ל (פרשת זכור) זצ"ל: כי באמת עמלק הוא עומד עלינו בכל דור ובכל שנה ובכל יום ויום, וכן כתיב 'מלחמה לה' בעמלק מדור דור' ולא כתיב 'לדור דור' כמו דור זה כן הדור האחר. אלא שהכוונה היא תמיד עד סוף כל הדורות ובכל יום ובכל עת ובכל שעה הוא צופה ומביט לעקור ח"ו הקדושה מישראל אבל צריכים לראות להתגבר עצמם על עמלק צורך היהודים הלז ולעקור הזהמא שלו וכו'".

למחות את העמלק שבלב כל אדם

זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמָלֶךְ (כה. יח) כתב הרה"ק
מבארדיטשוב זצ"ל ב'קדושת לוי' (דודש לפורים) זצ"ל: וכל איש מישראל צריך למחות חלק הרע המכונה בשם 'עמלק' אשר טמון בלבנו, והנה מכיון דאדם הוא עולם קטן וכל זמן דזרע עמלק נמצא בעולם אזי מעצם מציאות עמלק בעולם מתעורר לפעמים כח הרע בכל אדם והוא מסית להחטיא את האדם. ועל זה בא הזכירה בתורה 'זכור את אשר עשה לך עמלק' וכו' ומלחמה זו הוא בכל דור ודור ובכל יום ויום.

אפיקורס גרוע מבעל תאוה

אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ (כה. יח) איתא מרבנו הצדיק
הקדוש והטהור מו"ה הרב מנחם נחום משטפנשט זצ"ל: דאפיקורס, גרוע מבעל תאוה. ולמד זאת ממה דאיתא (ברכות לג. א) 'אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק, אבל עקרב מפסיק'. ואמרו רופאים שטבע ארס נחש לחמם, ויש לו תרופה לצננו. ועקרב דרכו לקרר, ואין תרופה שיכולה לחממו. וכן לבעל-תשובה יש יצר הרע המחממו, ויש לו תרופה לקררו. ואפיקורס דרכו לקרר ולכן אין לו תרופה, וזה 'אשר קרך בדרך' (דברים כה. יח) ציננו להיות אפיקורס, ולא יהיה לך תרופה.

(אמונת אמת - שטפנשט)

עמלק בא לקרר את האמונה

זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמָלֶךְ בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם: אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ וַיִּזְנֶב בָּךְ כָּל הַנִּחְשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאִתָּה עֵיף וְיָגַע וְלֹא יֵרָא אֱלֹקִים: וְהָיָה בְּהֵיטֵב ד' אֱלֹקֶיךָ לָךְ מִכָּל אִיבֶיךָ מִסָּבִיב בְּאַרְץ אֲשֶׁר ד' אֱלֹקֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחָה אֶת זֵכֶר עֲמָלֶךְ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשְׁכַּח (כה. יח-טו) יש לדעת ולהבין מה זה נצטוונו לזכור גם את המקום שהיה 'בדרך בצאתכם ממצרים' ולא רק את העשיה שעשה אותו רשע שהיא לכאורה העיקר? גם צריכים להבין שאלו ב' הציוויים 'תמחה את זכר עמלק' וגו' לא תשכח. נראה לכאורה כ'תרת' דסתרי אהדידי דאם יש כאן מחיית עמלק מכל וכל הרי ממילא יש כאן שכחה. דמי וזכר דבר שנמחה מכבד, ואם לא שוכחים סימן הוא שלא נמחה, ויבואר עם מה דאיתא בזה"ק שהעושה מצוה והוא נתפעל מעשייתו מיד בא עמלק לקררו (עיי' ס"ג דף סה) ולכן כשהגיעו אז בני' לבחי' 'ויאמינו בד' ובמשה עבדו' אבל נתפעלו מהשגתם, מיד בא עמלק, והנה 'בדרך בצאתכם ממצרים' מורה על כללות מדת האמונה כי ע"י ציאת מצרים וכל מה שנסבב ממנה באו למדה זו, ומכיון שנתפעלו ממנה מיד היה 'אשר קרך בדרך' בקרירות בדרך האמונה ע"ד מאמר הכתוב דרך אמונה בחרחי' (תהלים קט. ט) בגלל כן נצטוונו למחות את זכרו מכל וכל, אך יחד עם זאת לזכור שורשו של הדבר והיינו שלא נתפעל עוד ממעשה המצוות שנעשה, והיות שעשיית המצוות הוא ענין תמידי ונצחי בכל עת ושעה שייך לצוות ולהזהיר עליה ב'לא תשכח'.

(רבינו אדמו"ר מסאדיגורא זי"ע)

ילקוט סגולות לימי השנה מלקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
מתוך מפעל "סגולות מלכים" – הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
כשולחן הערוך לסגולות מוסדר לפי ימי הודושי השנה דבר יום ביומו
מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות מלכים

סגולות שילוח הקן

תשלח את האם, ומה שחר אתה נוטל
ואת הבנים תקח לך.

(דב"ר ו, י)

שילוח הקן מחיש את הגאולה

שֶׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים
תִּקַּח לָךְ (כ. ו.) אֵימָת בְּמִדְרַשׁ (דב"ר פ"ו ז')
אם קיימת שילוח הקן אתה ממחרת את
אלהיו ואת משיח וכתב הגה"ק רבינו
צבי אלימלך מדינוב זי"ע שיש כאן
רמז לדברי המדרש בר"ת א"ת הא"ם
אלהיו ת'שבי המבשר א"ת משיח.

(גארא דפרקא)

זוכה לבנים

כתיב גבי שילוח הקן ואת הבנים
תקח לך, ודרשו רז"ל במדרש אם אין
לך בנים תקח לך ע"י המצוה ותזכה
לבנים. ואמר האדמו"ר רבי פנחס צ"ל
שלך יש לקרות לחשוכי בנים פרשת
שילוח הקן, שיהיה נחשב כאילו קיים
מצוה זו.

(אמרי פנחס חלק ענינים שונים אות ק"ג)

סגולה לשמירה מהמוזיקין

שלח תשלח, א"ר ברכיה יש מזיק
שקושט כחץ וטס כעוף, מנין שנאמר
(תהלים צא) לא תירא מפחד לילה מחץ
יעוף יומם, אמר הקב"ה אם קיימת
מצות שילוח הקן אני מצילך מאותן.

(דב"ר ו, י)

לעורר רחמים מרובים בעולמות העליונים

ונכון הדבר להזכיר סיבה מעוררת
את האהבה לקרב באתנו במהרה
בימינו, והוא ענין נפלא של קיום מצות
שילוח הקן, כי מצא בקן ידו לעורר
רחמים מרובים בעולמות העליונים.

(יסוד ושוש העבודה שער הכולל פרק ב)

סגולה לבנים

יש מצות שמתן שכרה עושר ויש
מצות שמתן שכרה כבוד, ומה מתן
שכרה של מצוה זו, שאם אין לך בנים
אני נותן לך בנים, מנין שנאמר שלח

לקבלת הגליון 'באר בשדה' היו"ל בס"ד מדי שבת בשבת
אפשר ליצור קשר במייל: 7172759@gmail.com

יומין דנשמתא

ט"ו אלול - רבי יעקב קאפיל מקאלאמיא מכונה בשם "רבי קאפיל חסיד"

תולדותיו: נולד בשנת ת"ץ - גלבע ט"ו אלול תקמ"ז

אביו: רבי נחמיה פייבל בן רבי יעקב קאפיל קאמאל מקאלאמיא בן מרת פעריל
אחותו של התוספות יום טוב. זוגתו - מרת חיה בת דודו רבי זלמן בן רבי
יעקב קאפיל קמאל הנ"ל, וחתן רבי שלמה הלוי בן הט"ו, חתן הב"ח.

בניו רבי יצחק מקאלאמיא רבי מנחם מענדל מקאסוב בעל 'האהבת שלום', חתן
דודו רבי שמואל שמחה זימל מקאסוב [אחי רבי יהושע 'בעל בכי' מקאסוב אבי רבי
יצחק קאסובער מיאגליניצא] חתן רבי נחמיה פייבל הנ"ל.

חתניו לוקחי בנותיו:

בלומא (בזו"ר) אשת רבי צבי הירש (בזו"ש) אשת רבי אורי מסטרעליסק.

רבותיו:

רבינו הק' ישראל בעש"ט

נסתלק: ט"ו אלול תקמ"ז בטוסמניץ ושם מנו"כ.

על מצבתו חרות: תקמ"ז לפ"ק פה נחצב קבר ללינה בא יבא צדיק ברינה הרבני
המופלא מו' יעקב קאפיל ב"ר נחמיה פייבל נפטר יום ד' ט"ו אלול תקמ"ז.

תוספת לתולדותיו:

לבנו של רבינו הרבנית בלימא היתה בת מזו"ר שנישאה לרבי אברהם בן רבי יצחק
אב"ד וויזניץ בנם רבי צבי הירש מקיטוב נשא את רבקה בת רבי איציק חתן רבי אורי
מסטרעליסק. לרצ"ה חמשה בנים ומונים רבי אורי מפדולאוי, ואחיו שהיה גם חתנו
רבי פנחס מאוקנא, בתו של רבי פנחס פייגא נישאה לרבי אברהם יוסף יוסקא גוטסמן
מבוקרש' בעל 'אמונה שלימה'. חתן רבי אברהם בנימין בינוש אויערבאך חתן
הרה"ח ר' נתנאל צבי וקס שליט"א חתנו של הרה"צ רבי אהרן שפירא שליט"א רב
דק"ק פרדס כ"ב ומח"ס 'ימי זכרון' וש"ס.

מסופר עליו:

בימי חרפו לא ידע איש את צדקתו, עד שפ"א שבת הבעש"ט בקאלאמיא, ובליל
שבת קודש הרגיש אור גדול זורח בתוך העיר, וישם פעמיו למצוא את האור הגדול,
וכך הסתובב בעיר עד שבא סמוך לבית קטן והרגיש שמשם בוקע ומאיר האור הגדול,
ונכנס לתוך הבית ומצא את רבי קאפיל מרקד ומזמר לכבוד שבת בהתלהבות נמרצה
כשהשלחן ערוך במעדינים. לאחר כשעתיים של שירה וריקוד ניגש אליו הבעש"ט
ושאלו על מה זאת הוא מרקד ומזמר טרם יסעוד? והשיבו: הרי בזמר יום שבת קודש
נאמר 'ואם שלש אלה לפני צנים' מתחלה צנים כדי שיהנה מרחינות המאכלים חיות
דקדושה ואחר כך אוכלים.

(ע"פ 'ימי זכרון')

לאן שאפשר להגיע מחוסר יר"ש ובושה מהשי"ת

כתב הגה"ק בעל ה'חידושי הרי"ם' (פרשת זכור) במה שיש לכל אחד להתבונן
בפרשת זכור במלחמת עמלק, כי הקב"ה צוה על מחיית עמלק והתורה נותנת
הטעם לזה משום שעמלק לא היה ירא שמים ולא ירא אלקים ולא היה לו
בושה לפני השי"ת. ח"ל: ואין לא נבוש כי על מחיית זכור של רשע כזה
תלת התורה עיקר הטעם בגלל שאינו ירא אלקים ולא היה לו בושה לפני
הקב"ה, וכמה צריך כל אחד ואחד מישראל להתמלאות בבושה ויראה מהקב"ה
ולהתרחק ככל האפשר מבחינת עמלק.

תובנות מפרשת עמלק

בהתבוננות במעשה עמלק יש ללמוד איך להתרחק ממעשה עמלק, דמצינו
שעמלק לא בא על ישראל בתור בעל-עבירה רק 'אשר קרן בדרך' היינו לעשות
קריית עבדות ה', וכמוכן שאחר שמתקרב האדם בעבודת ה' אז ממילא נמשך
מזה 'אתה עיף ויגע' שכל התורה והמצוות עליו כטורח, ואין לו כח וממילא
נמשך מזה 'ולא ירא אלקים' וכמו שכתב ה'בית אהרן' (פרשת זכור): 'קרן' הוא
לשון קרירות, היינו שתמיד כוונתו להקר לבות בני אדם וגם בני איש מבני
ישראל מעבודתם. ועוד, 'קרן' הוא לשון קוץ היינו שמכביד עליו ומכסה עליו
כקוץ וכו' לזה כתבה התורה 'אתה עיף ויגע ולא ירא אלקים' שהוא עומד
תמיד לעקר היראה מלבות בני אדם. ויותר מזה כתב בס' 'דברי שמואל'
שפירש 'אשר קרן בדרך' היינו שהקריית הפכה ל'דרך' כי כבר הורגל בכך,
ולכן נעשה אצלו כבר כדרך.

המסלק את מידת ה'גאוה' ימצא את השי"ת

תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח (כ. יט) איתא בספר 'תולדות
חן' (ילקוטי דברי תורה ותולדות חיו של האדמו"ר המקובל ר"א כ"ץ זצ"ל) שנשאל לבאר מה
שאמר רבינו הס"ק מריז"ן זי"ע על פסוק 'תמחה את זכר עמלק מתחת השמים
לא תשכח' דכשתמחה את זכר עמלק, אז תמצא את ה', והיינו כי 'לא תשכח'
מלשון 'משכח שכיחי', וכוונתו ותוכן בדבריו שם הן: דידעו מספד'ק ששורש הרע
שבעמלק הוא 'גיאיות וחוצפה', דאיתא בזוה"ק (ח"ג דף קצט) עמלק אותיות עם-קל,
והוא קלות ראש שמיניה נמשך מדת החוצפה הנבזית, וכן 'עמלק' בגימט' 'רם',
שה מורה על התנשאות וגיאיות, והמכיל בתוכו אלו המדות הגרועות, נדמה
לו כמוכן שהוא עושה רק את הטוב, וכסבור נמי שלא חטא מעולם, אך כאשר
מקיימים את ה'תמחה את זכר עמלק' להשליך הגיאיות והחוצפה ראש קליפת
עמלק, ומאיפוא יעקור אותו 'מתחת השמים' בחי' שכליים נקרא בשם שמים,
היינו שלא יעלה במוחו שום שכלי גדלות כלל, אז ימצא את ה', כי אז יכיר וידע
בנפשו שעדיין לא עשה כלום ועדיין הוא רחוק מאד ממנו ית'.

(רבינו הסב"ק מרח"ז זי"ע)

מחיית עמלק כניתוח כריתת רגל חולה

תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח (כ. יט) רופא אחד שאל
את רבינו אדמוה"ר רבי יצחק מבאהוש זי"ע איך אפשר להבין ולקרב הדבר
אל השכל שהתורה"ק שדרכיה דרכי נועם תצווה למחות אומה שלימה מתחת
פני ד'? אמר לו רבינו כמה תשובות בדבר: א' אתה בתור רופא אסביר לך
למה הדבר דומה, לאחד שרגלו נגועה במחלה העלולה לסכן כל גופו, ואם כי
מבחוץ לא נראה שום שינוי אך אתה בתור רופא כן הבחנת במחלה בצוית
לקטוע תיכף ומיד כל הרגל כדי שלא תתפשט המחלה בכל הגוף, ואם יעמוד
שם איש גם דל השכל, בשעה ההיא, ומחמת אי הבנתו יחשוב אותך לאכזר
הנפץ לקטוע רגלים מבלי שיראה עליהם שום סימן חול, מה שאין האמת כן
דהיי כן פעולת הרופא בא דוקא מתוך רחמנות להצלת חי אדם. כן הדבר
בענין עמלק, כיון שראה הקב"ה שעמלק הוא אבן גנף לכל שלימות הבריאה,
לכן ציווה להסירו ולבטלו לבל יזיק לזולתו, ואם יש אנשים שאינם מבינים
זאת הרי זה בא מגסותם ואי הבנתם בדרכי השי"ת. ב' שונה הוא האדם משאר
בעלי חיים שאינם נצרכים שום תיקון ע"י האדם אחרי היוולדם משא"כ האדם
נולד 'ערלה' ונצטווה בראשונה על מצוות מילה, ומפני מה הוא כך כי תכלית
בריאת האדם הוא לצורך גבוה שיעבוד לבוראו ית' וכדי שיוכשר האדם לעבודת
השי"ת צריך לנתח ולתקן את גופו מהחלק המונע את זאת, והיא הערלה כמו"כ
הוא בכללות האומות שהם כדוגמת הגוף הפרטי שבכדי ששלימות העמים ויכול
להיות באופן המתקן לעבודת השי"ת צווה הקב"ה להסיר ולמחות את עמלק
שהוא הערלה מכל העמים.

(רבינו אדמוה"ר מבאהוש זי"ע)

העסק בתורה ועבודת ה' הוא מחיית עמלק

תמחה את זכר עמלק (כ. יט) הכא כתיב 'תמחה' היינו שאנחנו נצטוונו
למחות את זכר עמלק, ולהלן הוא אומר 'כי מחה אמה את זכר עמלק' (שמות
י"ז) ויל' שהבורא ית' ימחה אח זכרו של אוהו רשע, הכיזד? אלא הענין הוא
כך השי"ת מצוה לישראל שהם ישתדלו להתחזק בעבודת ה' כדי למחות זכר
עמלק, כלומר, למחות שורש הרע מקרבם שהיא בחי' עמלק, אבל למשה רבינו
אמר השי"ת 'שים באזני יהושע' תאמר לו בחשאי וכדבר סוד 'כי מחה אמה
את זכר עמלק' שאני בעצמי אמה את הרע שבתוכם, כי הם בעצמם אין
בכוחם לעשות זאת, כמו שאמר חכמינו ז"ל 'אלמלא הקב"ה עזרו אין יכול
לו' (קידושין ל.).

(רבינו הסב"ק מרח"ז זי"ע)